

ยาหกสิ่ง

ยาหกสิ่ง หรือเรียกอีกชื่อว่า **ยาหกสิ่ง** (ตั้งชื่อให้ฟังเสียงกับชื่อเมืองสงขลาเก่า "**เมืองชิงอรุ่**") โดยเรียกเป็น "**ยาหกสิ่ง ชิงอรุ่**") เป็นยาแก้ไข้พิษไข้กาฬของชาวปักษ์ใต้ ซึ่งใช้สำหรับดูแลสุขภาพเมื่อมีโรคระบาดมาแต่ครั้งอดีต ใช้ได้ทั้งไข้ทรพิษ ไข้หวัดใหญ่ ยางานนี้จะประกอบด้วย '**ยาห้าราก**' (ในคัมภีร์ตักศิลา) รากคนทา รากชิงชี รากเก้ายาม่อม รากมะเดื่อชุมพร รากย่านาง กับ '**รากล้านอง**' รวมเป็น 6 สิ่ง เดิมใช้เป็นตำรับยากลางบ้าน ในรูปแบบยาฝน สำหรับรักษาไข้พิษไข้กาฬ ยามีฤทธิ์ระงับพิษไข้ (การจับพิษออกมามากายนอก) และการแปรไข้ (การใช้ยาไปลดไข้หรือแก้อาการของโรค) ไปพร้อมกัน โดยในสมัยโบราณ จะให้ผู้ป่วยไปต้มยากินเองที่บ้าน ไม่ต้องมาหาหมอ จึงเป็นการลดความเสี่ยงของการแพร่เชื้อได้ทางหนึ่ง ต่อมาในช่วงที่โรคชุกชุมขนาดระบาดในประเทศไทยได้มีการปรับรูปแบบเป็นยาต้ม และเพิ่มเครื่องยาอีก 4 ชนิดคือ หนุ่ปากควาย หนุ่แพรก หนุ่ตีนนก หนุ่ตีนกา เพื่อให้ตำรับยามีประสิทธิภาพในการรักษาไข้มากขึ้น

เครื่องยา
ในตำรับยาต้มยา
หกสิ่ง

1. รากคนทา
Harrisonia perforata (Blanco) Merr.
1 ส่วน

2. รากชิงชี
Capparis micracantha DC.
1 ส่วน

3. รากเก้ายาม่อม
Clerodendrum indicum (L.) Kuntze
1 ส่วน

4. รากมะเดื่อชุมพร
Ficus racemosa L.
1 ส่วน

5. รากย่านาง
Tiliacora triandra (Colebr.) Diels
1 ส่วน

6. รากล้านอง
Polyalthia suberosa (Roxb.) Thwaites
1 ส่วน

-วิธีต้มยา-

ต้มในหม้อดิน หม้อเคลือบ หรือหม้อสแตนเลส ใส่น้ำพอท่วมยา ต้มจนเดือดนาน 20 นาที แยกน้ำต้มออกมาแล้วใส่น้ำต้มซ้ำอีก 2 รอบ นำน้ำต้มทั้ง 3 รอบ เสรวมกันต้มให้เดือดอีกครั้ง

-ขนาดรับประทาน-

กินวันละ 1 แก้วกาแฟ

-สรรพคุณ-

รักษาไข้พิษไข้กาฬ

-ข้อมูลจาก-

อาจารย์ประยุทธ์ บุญยัง
แพทย์แผนไทยจังหวัดสงขลา

-หมายเหตุ-

รากล้านอง ในตำรับยาหกสิ่งได้จากพืช ที่มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Polyalthia suberosa* (Roxb.) Thwaites ในวงศ์ Annonaceae ชื่ออื่น กลิ้งล่อม กระทุ้มกลอง กระทุ้มคลอง ชิงกลอง ท้องคลอง กำจายตัน ไคร้หน้า จิงกล่อม ช้องคลอง มะจ้ำ หรือมงาม ก็เรียก ตำราสรรพคุณยาไทย ว่า รากมีรสขมสุ้ม สรรพคุณแก้ไข้ แก้ร้อนใน กระหายน้ำ แก้น้ำเหลืองเสีย จับพิษภายใน เป็นต้น

www.dtam.moph.go.th
Call Center 02 591 7007

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

@DTAM